

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku K. W.
przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta [...] i Przedsiębiorstwa Handlu Opalem i Materiałami Budowlanymi w W., obecnie w likwidacji
o wpis,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 14 marca 2013 r.,
zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Okręgowego w W.
z dnia 21 listopada 2012 r.,

- 1) uchyla zaskarżone postanowienie;**
- 2) zasądza od uczestników postępowania na rzecz wnioskodawczynie kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 21 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczyni od postanowienia tego Sądu z dnia 5 czerwca 2012 r. oddalającego apelację wnioskodawczyni od postanowienia Sądu pierwszej instancji oddalającego wniosek o wpisanie w dziale III określonej księgi wieczystej roszczenia o ustanowienie użytkowania wieczystego opisanej we wniosku nieruchomości, przysługującego wnioskodawczyni na podstawie art. 7 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, ze zm. - dalej: „dekret warszawski”).

Sąd Okręgowy stwierdził, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, bowiem zaskarżone postanowienie nie jest postanowieniem „co do istoty sprawy” w rozumieniu art. 519¹ § 1 k.p.c., gdyż dotyczy wpisu w dziale III księgi wieczystej roszczenia przewidzianego w dekrecie warszawskim, a zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2002 r. III CKN 1289/00 (niepubl.), rozstrzygnięcie na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 2 u.k.w.h. w przedmiocie wpisu roszczenia o przeniesienie własności nieruchomości jest orzeczeniem jedynie w kwestii wypadkowej i wydane postanowienie nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, a zatem skarga kasacyjna od niego nie przysługuje.

W zażaleniu wnioskodawczyni, zarzucając naruszenie art. 519¹ § 1 k.p.c., art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 16 ust. 2 pkt 2 u.k.w.h., wносиła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c. w sprawach wieczystoksięgowych skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie. Ocena zaskarżonego postanowienia zależy zatem od rozstrzygnięcia kwestii,

czy postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 5 czerwca 2012 r., od którego wniesiona została skarga kasacyjna, jest postanowieniem co do istoty, kończącym postępowanie w sprawie.

Odpowiadając na to pytanie przecząco, Sąd Okręgowy powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego zajęte w postanowieniu z dnia 10 maja 2002 r. III CKN 1289/00, jednak przeoczył, że zostało ono wyrażone na tle innego stanu prawnego. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 29 czerwca 2004 r. II CK 541/03 (OSNC 2005/6/112) oraz z dnia 26 listopada 2009 r. I CZ 72/09 (niepubl.), wejście w życie ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy - Prawo o notariacie (Dz. U. Nr 63, poz. 635) zmieniło stan prawny i uczyniło nieaktualnym stanowisko Sądu Najwyższego zajęte w postanowieniu z dnia 10 maja 2002 r. III CKN 1289/00.

Rozważając co, w zmienionym stanie prawnym, należy rozumieć pod pojęciem „istoty sprawy” w postępowaniu wieczystoksięgowym, Sąd Najwyższy w powołanych wyżej postanowieniach z dnia 29 czerwca 2004 r. i z dnia 26 listopada 2009 r. wskazał, że istotę sprawy w tym postępowaniu określają przesłanki materialnoprawne wniosku o wpis. Rozstrzygnięcia wydane w przedmiocie określonym w art. 16 ust. 1 i 2 u.k.w.h. dotyczą skuteczności praw osobistych i roszczeń. Wpis dotyczący roszczenia o przeniesienie własności lub użytkowania wieczystego jest rozstrzygnięciem materialnoprawnym, gdyż kreuje określony stosunek prawny między uprawnionym a każdorazowym właścicielem nieruchomości, przez co służy ustaleniu stanu prawnego nieruchomości, o którym mowa w art. 1 ust. 1 u.k.w.h. Dlatego taki wpis nie może być uznany jedynie za rozstrzygnięcie kwestii wypadkowej w postępowaniu wieczystoksięgowym. Postanowienie sądu drugiej instancji w sprawie o wpis roszczenia o ustanowienie (przeniesienie) użytkowania wieczystego jest zatem postanowieniem co do istoty, kończącym postępowanie w sprawie, od którego przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego (porównaj także postanowienie tego Sądu z dnia 21 maja 2004 r. V CZ 42/04, OSNC 2005/5/93).

Skarga kasacyjna przysługuje zatem również od postanowienia Sądu drugiej instancji oddalającego apelację od postanowienia wydanego w przedmiocie wniosku o dokonanie na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 2 u.k.w.h. wpisu w dziale III księgi wieczystej roszczenia o ustanowienie użytkowania wieczystego przysługującego w oparciu o art. 7 dekretu warszawskiego.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁶ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie, a na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 397 § 3, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. orzekł o kosztach postępowania zażaleniowego.